

Ernest Neumann

(n. 12 ianuarie 1917, satul Ceica, județul Bihor - d. 21 aprilie 2004, Timișoara)

Rabin, apoi, din 1949, prim-rabin neolog al comunității evreilor din Timișoara (1941-2004), timp de zeci de ani împlinind și funcția de președinte al Comunității.

Rabinul dr. Ernest Neumann s-a născut la 12 ianuarie 1917 în Ceica (jud. Bihor), un sat românesc cu o comunitate evreiască mare. Părinții erau salariați la o moară de ulei, proprietatea unui unchi, domiciliat în Oradea. De la vârsta de 4 ani a frecventat *heder*. Din copilărie a stăpânit limbile maghiară, română, idiș și ebraică, mai târziu și-a însușit franceza, engleza și germana.

A învățat la [Liceul Samuil Vulcan](#) din Beiuș, apoi a studiat între anii 1935-1940 la Institutul Seminarului Rabinic Superior [Országos Rabiképző Intézet Budapest](#) din Budapesta, la care se punea condiția ca seminaristul să fie totodată student al [Universității de Științe Pázmány Péter](#), la facultățile de Filosofie, Limbi semite și Istorie orientală.

A susținut teza de doctorat intitulată *Despre istoricul creației așa cum se oglindește în învățăturile noastre tradiționale*. Studenților li se acorda titlul de doctor într-un cadru festiv, juriul fiind alcătuit din șapte profesori și un președinte. A obținut în 1940 titlul de doctor în filologie și istorie antică.

După încheierea studiilor rabinice la Budapesta, începând din 3 aprilie 1941, dr. Ernest Neumann a devenit angajat al Comunității Evreilor din Timișoara. Inițial, îndeplinea două funcții: preda opt ore de religie pe săptămână la Liceul Israelit și avea totodată funcția de rabin la Templul [status quo](#) din Fabric, ca urmaș al prim-rabinului [Iacob \(Jakab\) Singer](#) (1867-1939), care fusese timp de decenii prim-rabinul templului. Primii ani de activitate au fost ani grei, de mare nesiguranță și teamă, în care, după ce a fost deportat scurt timp într-un lagăr de muncă obligatorie, tânărul rabin a sprijinit și îmbărbătat comunitatea.

Rabinul Neumann s-a căsătorit în 9 mai 1948 cu Edit Fuchs, originară din Sighetu Marmației, care a supraviețuit deportării la Auschwitz. Un an mai târziu s-a născut fiica lor Getta.

Sub pseudonimul „*Năuneanu*” a colaborat la revista „*Lupta patriotică*”, periodic al *Uniunii Patrioților* (din care făcea parte și George Călinescu). Scria articole pe teme de politică externă, comentarii, opinii despre evoluția lumii și despre necesitatea

modernizării postbelice. La 1 septembrie 1949, a dobândit, în alegeri, titlul de prim-rabin al comunității evreiești neologe din Timișoara. În scurt timp, tânărul rabin Neumann a reușit să cucerească aprecierea colaboratorilor săi și inimile enoriașilor timișoreni prin vastele sale cunoștințe, elocința sa și simțul său diplomatic.

Dacă la începutul activității sale, comunitatea număra 13.000, în ultimii ani au rămas, după valuri de emigrație, doar câteva sute de membri. Rabinul Neumann s-a dăruit totuși menirii sale până la capăt, cu aceeași însuflețire : „... *nu m-am cruțat nici fizic, nici spiritual, - scrie el - atât pe plan local, cât și vizitând periodic, când unele, când altele dintre comunitățile din Banat, Ardeal și Oltenia, cele mai multe deplasări făcându-le cu trenul, uneori în condiții cu totul vitrege.*”

În tragica perioadă a războiului, în anii comunismului și în cei de după decembrie 1989 a reușit, în egală măsură, să păstreze linia echilibrului și a continuat, împreună cu Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului și cu episcopul catolic Sebastian Kräuter, să promoveze ecumenismul.

Personalitatea sa este bine ilustrată de cuvintele mitropolitului Banatului [Nicolae Corneanu](#), în volumul *“Ideal și împliniri”*, (ed. Iulia Deleanu: *“Oameni precum eminența sa Prim-rabinul Ernest Neumann sunt mai mult decât necesari în vremea de acum, ca unul care constituie un excepțional reper moral pentru noi toți”*). De înaltul ierarh ortodox, pe prim-rabin l-a legat o trainică prietenie. *„Nu e vorba despre relații protocolare, ci chiar despre o prietenie autentică. O asemenea relație nu se face de pe o zi pe alta”*, declara Ernest Neumann.

Foștii elevi și enoriași cât și familia sa își amintesc cu dragoste de el, cel care a trăit după mottoul: *Numai cine e însuflețit poate să însuflețească*. Cu sprijinul familiei, Comunitatea timișoreană, din anul 2010 sub președinția dnei dr. Luciana Friedmann, continuă să-i cinstească memoria prin comemorări anuale.

Distincții

- 2000 – [Cetățean de onoare](#) al orașului Timișoara
- 2000 – Membru onorific al [Uniunii Scriitorilor din România](#)
- 2002 - Ordinul național Steaua României în grad de cavaler (2002)
- 2003 - [Scheiber Sándor-díj](#)

Bibliografie

- Wikipedia.ro http://ro.wikipedia.org/wiki/Ernest_Neumann
- Wikipedia.hu http://hu.wikipedia.org/wiki/Neumann_Ern%C5%91
- Iulia Deleanu, *Cu sufletul deschis*, Editura Kriterion 1998
- Iulia Deleanu, *Ideal și Împliniri*, Omagiu Prim Rabinului Dr. Ernest Neumann, 2002
- Victor Neumann, [Prim-Rabinul dr. Ernest Neumann și evreii din Timișoara](#), Editura Marineasa 2002
- Victor Neumann, [Evreitatea Timișoarei. Sinagogi, rabini și instituția rabinatului](#) în revista online bjt
- ["Decalogul este și acum și ar trebui să fie o călăuză pentru toate popoarele"](#), interviu Smaranda Vultur, Adriana Rosioru publicat în "Memoria Salvată"

- [Interviu realizat de Andrei Schwartz pe memoria.ro](#)
- Colecția Revistei Cultului Mozaic
- Luciana Friedmann, [Patru ani de aducere aminte](#) pentru Prim Rabinul dr. Ernest Neumann, Realitatea evreiască, Nr.296-297, 2008
- Tibor Schatteles, *Evreii din Timișoara*, Editura Hasefer 2013
- Getta Neumann, *Destine evreiești la Timișoara*, Editura Hasefer 2014
- [Comunitatea Evreilor din Timișoara - Prim Rabinul dr. Ernest Neumann](#)